
Recunoașterea competenței interculturale

Cum știi dacă sunt competent / competentă intercultural?

[Programul Pestalozzi](#)

[Centrul European Wergeland](#)

[Programul Orașe Interculturale](#)

Lecturi suplimentare

Consiliul European (2008), Carta albă a dialogului intercultural

UNESCO (2007), Principiile UNESCO pentru educația interculturală

Comisia Europeană (2007) Despre o agendă europeană pentru cultură într-o lume în curs de globalizare

(Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor)

Cum știi dacă sunt competent / competentă intercultural?

Competența interculturală este recunoscută pe scară largă, de câteva decenii, ca fiind esențială pentru coexistența pașnică într-o lume diversă. Necesitatea dezvoltării ei este clar exprimată în numeroase documente de politici publice și recomandări ale organizațiilor internaționale, precum Carta albă a dialogului intercultural (Consiliul Europei, 2008). Competența interculturală este o competență cheie pentru dezvoltarea și menținerea unor societăți democratice sustenabile. Scopul acestui instrument este de a te sprijini în procesul de auto-cunoaștere în contextual diversității.

În continuare, principalele elemente componente ale competenței interculturale – atitudini, abilități și cunoștințe – sunt descrise sub forma unor afirmații la persoana întâi, descriind comportamente observabile care pot fi asociate cu aspecte specifice elementelor respective. Bineînțeles, aceste elemente componente sunt interconectate, din moment ce cunoștințele noastre despre lume și interacțiunea umană sau atitudinile față de acestea pot fi observate doar prin comportament. În plus, dezvoltarea abilităților și dobândirea cunoștințelor pot contribui la dezvoltarea competenței interculturale doar dacă avem atitudinile corecte și folosim cunoștințele și abilitățile dobândite în mod corespunzător. Tocmai din acest motiv vei regăsi un număr mai mare de indicatori cu privire la atitudini decât cu privire la abilități sau cunoștințe.

Acest instrument a fost dezvoltat de un grup de 30 de profesori, directori de școli și experți din toată Europa în cadrul unui grup de lucru desfășurat pe parcursul a trei zile, bazat pe expertiza participanților și pe rezultatele cercetărilor și proiectelor recente realizate de Consiliul Europei și alte organizații internaționale. Activitatea a fost co-organizată de Programul Pestalozzi, proiectul Orașe Interculturale al Consiliului Europei și Centrul European Wergeland. Instrumentul a fost testat de 50 de profesori și directori de școală în 14 țări, iar feedback-ul lor a fost încorporat în varianta finală a documentului.

Cum știi dacă ești competent / competentă intercultural? Acest instrument urmărește să te ajute să faci o analiză critică a competenței tale interculturale, să recunoști care îți sunt punctele tari și care sunt domeniile pe care trebuie să le mai dezvolți. Găsește 20-30 de minute în care poți reflecta în liniște asupra listei de afirmații de mai jos, care descriu comportamente observabile. Gândește-te la modul în care te porți cu oamenii din jurul tău, cei care îți sunt apropiați și cei care nu îți sunt deloc apropiați, oameni provenind din medii socio-culturale, regionale, socio-economice sau lingvistice diferite. Gândește-te la întâlnirile interculturale pe care le-ai avut sau la alte situații care îi implică pe ceilalți. Încearcă să îți amintești cum te-ai simțit, ce ai știut și ce ai făcut, și bifează căsuța corespunzătoare din dreptul fiecărei afirmații. Poți folosi instrumentul individual sau în grup, împreună cu colegii sau colegele tale. După ce ai terminat, poate fi un moment bun să reflectezi asupra pașilor pe care îi poți face pentru a continua să îți dezvolți această competență. Te poți întoarce oricând la acest instrument pentru a-l completa integral sau parțial și a vedea ce s-a schimbat.

Sperăm că acest instrument va contribui la o experiență de învățare interesantă și utilă.

Atitudini

1 – niciodată; 2 – rareori; 3 – uneori; 4 – adesea; 5 – întotdeauna	1	2	3	4	5
1. Respect					
<i>Îi respect pe ceilalți și îi tratez de la egal la egal</i>					
<i>Ofer celorlalți posibilitatea de a se exprima, ascult și reacționez la argumentele lor</i>					
<i>Mă abțin de la a face judecăți bazate pe prima impresie</i>					
2. Toleranța ambiguității					
<i>Sunt dispus / dispusă să las deoparte, temporar, valorile și normele mele</i>					
<i>Am răbdare atunci când mă confrunt cu situații necunoscute sau incerte</i>					
<i>Interacționez în mod pozitiv chiar dacă nu știu cu certitudine ce simt sau gândesc ceilalți</i>					
<i>Sunt conștient / conștientă de faptul că modul meu de gândire și acțiune este influențat de un set de valori și norme</i>					
3. Deschidere și curiozitate					
<i>Manifest interes binevoitor față de oamenii și lucrurile pe care le întâlnesc (adaptat după Bertrand Russell)</i>					
<i>Profit de orice ocazie pentru a cunoaște oameni noi</i>					
<i>Îi întreb pe ceilalți care sunt punctele de vedere și acțiunile lor</i>					
4. Empatie					
<i>Sunt dispus / dispusă să acord atenție sentimentelor celorlalți</i>					
<i>Arăt că pot împărtăși sentimentele celorlalți</i>					
5. Conștiința de sine					
<i>Mă simt confortabil să îmi descriu punctele tari și punctele slabe și arăt acest lucru</i>					
<i>Accept faptul că pot face greșeli</i>					
<i>Îmi asum responsabilitatea pentru greșelile mele</i>					
<i>Cer ajutor atunci când am nevoie</i>					
<i>Îmi adaptez comportamentul atunci când consider necesar</i>					
6. Încrederea de a critica opinii și de a accepta critica propriilor opinii					
<i>Arăt că nu mă tem să fiu în dezacord cu alții</i>					
<i>Sugerez modalități alternative de a vedea și de a face lucrurile</i>					
<i>Arăt că accept ca ideile și opiniile mele să fie criticate</i>					

Abilități

1 – niciodată; 2 – rareori; 3 – uneori; 4 – adesea; 5 – întotdeauna	1	2	3	4	5
1. Interacțiune					
<i>Îi ascult cu atenție pe ceilalți oameni</i>					
<i>Mă asigur că mesajul meu este înțeles corect</i>					
<i>Îi încurajez pe oameni să își exprime nevoile și opiniile</i>					
<i>Reacționez la emoțiile pe care le observ în jurul meu oferind sprijin</i>					
<i>Identific și clarific nevoi și așteptări împărtășite</i>					
2. Multiperspectivitate					
<i>Caut informații din surse variate</i>					
<i>Îmi explic gândurile și emoțiile ținând cont de perspectivele externe</i>					
<i>Îmi explic punctul de vedere în relație atât cu opiniile contradictorii cât și cu cele complementare</i>					
<i>Îmi folosesc imaginația pentru a oferi diferite perspective</i>					

3. Gândire critică					
<i>Folosc toate informațiile disponibile și abilitățile mele de analiză pentru a-mi verifica interpretările</i>					
<i>Analizez critic interpretările oferite de alții, inclusiv de persoane sau surse cu autoritate</i>					
<i>Ofer diferite modalități de interpretare a ideilor și acțiunilor oamenilor</i>					
<i>Ofer argumente clare pentru a-mi explica gândurile și alegerile</i>					

4. Rezolvarea de probleme și colaborare					
<i>Identific situații și probleme care trebuie rezolvate</i>					
<i>Ofer diferite perspective asupra problemei care trebuie rezolvată</i>					
<i>Inițiez încercări de rezolvare a problemei</i>					
<i>Caut soluții împreună cu ceilalți oameni implicați</i>					
<i>Îi fac pe ceilalți să se simtă confortabil în grup atunci când se confruntă cu o problemă</i>					

5. Abilitatea de a mă dezvolta					
<i>Explorez lucruri și soluții noi</i>					
<i>Reflectez asupra motivelor, nevoilor și scopurilor mele</i>					
<i>Schimb modul în care fac unele lucruri în lumina unor noi perspective</i>					

Cunoștințe

1 – niciodată; 2 – rareori; 3 – uneori; 4 – adesea; 5 – întotdeauna	1	2	3	4	5
1. Cunoștințe despre interacțiune					
<i>Sunt atent / atentă atât la mesajele verbale, cât și la cele non-verbale</i>					
<i>Sunt conștient / conștientă de faptul că limbajul corpului și cuvintele pot avea semnificații diferite în contexte diferite</i>					
<i>Clarific semnificațiile pentru a evita neînțelegeri</i>					
<i>Aduc în discuție influența relațiilor de putere asupra interacțiunii</i>					
<i>Arăt că înțeleg faptul că diferite forme ale interacțiunii au diferite scopuri și reguli</i>					

2. Cunoștințe despre practici sociale					
<i>Arăt că sunt conștient / conștientă de faptul că alți oameni pot gândi, simți, acționa diferit</i>					
<i>Explorez motivele care stau la baza diferitelor practici și reacții</i>					

3. Cunoștințe despre rolul actorilor politici și sociali (indivizi sau instituții)					
<i>Recunosc implicațiile sociale și politice ale diversității</i>					
<i>Mă adresez actorilor sociali, culturali și politici adecvați atunci când am nevoie de informații sau de sprijin</i>					
<i>Inițiez acțiuni cu grupul de actori sociali și politici adecvat atunci când apare o problemă</i>					

4. Cunoștințe despre viziuni asupra lumii și sisteme de credințe					
<i>Recunosc faptul că întrebările spirituale și existențiale sunt aspecte importante ale vieții</i>					
<i>Recunosc diferențe în viziunile asupra lumii și sisteme de credințe în interacțiunile mele</i>					
<i>Învăț despre alte sisteme de credințe și viziuni asupra lumii prin explorare activă</i>					
<i>Arăt că înțeleg faptul că viziunile asupra lumii și credințele oamenilor nu sunt statice</i>					
<i>Recunosc faptul că viziunile asupra lumii și sistemele de credințe influențează, dar nu determină identitatea unei persoane sau a unui grup</i>					

Și acum? Unde mă poziționez? În ce direcție mă îndrept?